

ACC. N:R M. 16244:1-11.

Landskap: Blekinge Upptecknare: Gerd Englund
Härad: Lister Berättare: Per Svensson, Jämshög
Socken: Jämshög ö. Kyrkhult Berättarens yrke: lantbrukare
Uppteckningsår: 1965 Född år 1904 i Kyrkhult

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Emigration. s. 1-11.

LUF 128

Skriv endast på denna sida.

ACC. N:R M. 16244:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jag känner inte till, vem som
först reste utifrån. Jag hade två morbröder,
som emigrerade. De hette Olaf och Karl
Jönsson. De reste ut någon gång i början
på 1890-talet med riktigt guld mellan. De
blev kvar därute. Samtidigt ungefär reste
en farbror, Johan Bengtson, från Skutumpah
lult. Jag vet inte om han fortfarande
lever. 1953 hade jag senast kontakt
med honom. Han var då 79 år. Min
kusin Berndt Olsson ifrån Farsjöle reste
ut först innan 1:a världskriget.

Mina morbröder kom från ett litet
småbruk. De hade många syskon, och
det hade väl sina naturliga orsaker att
de reste. Jag tror inte att de själva
hade pengar. Så länge man var levde
drog de hem. Olaf outkom mycket tidigt

ACC. N:R M. 16244:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lärnte genom en olyckschändelse. Han var byggnadsingenjör och tillhörde var från en byggnadsställning. Var detta kände, kan var jag inte till. Karl skrev även hem till mor ibland. De fick också kontakt med Sverige genom tidningen "Svensk-amerikanan", vilken de hade prenumeration på. Karl var spårwagnskontakör i Omaha, Nebraska.

Farbror Johan kom ganska ned i kriget på Kuba. Han fick skadas där och blev krigspensionerad. Han var dock inte värre skadad, än att han kunde tjänstgöra vid vidande polisen i Chicago än än tills han nått pensionsåldern. Inga av dessa stäktingar var hemma och tillhöll de på någon gång. Karl och Johan var gifta till slut. Han hemma syddade Olef

och Karl med skepparbete. Närbror Karl hade anställning som dräng på en gård innan han reste ut. Förbror Johan hjälpte nog förfr, för denne var funktionslös och svickersar behövs. Johan var alltså snatt svickerskunnig, när han reste till Amerika.

Jag har inte hört talas om, att det förekom någon form av propagande för emigrationen. Någon agender har jag inte heller hört talas om. Det var de små utkomstmöjligheterna, som gjorde att de reste. De som rest över tidigare beklade säkert över sina anförvanter. En bidragande anledning till att min kusin reste var den förestående militärhjäntjänsten.

Johan Jansson ifrån Torsbal var i Amerika i ca 30 år. Hans barn och lustor var hela tiden till hemma, men han var

satt ofta hemma och tråkade på. I början
av 80-talet kom han hem för gott. Då
var han säkert i pensionsåldern. När
han var därute skickade han hem nå-
gon slant då och då. Beständs blev
vårde sig den hemnavarande familjen
på den gård från skatte. Han hade ett
litet kapital sparat, nu han kom hem
till, och de slog sig ner i Våglund.
Jag fick inget intryck av, att Jepsens
hade det bättre än andra här.

Stor innan jag reste kom det också
hem en man ifrån Björkefall. Han hette
Sven i förnamn och är nuvarande bosatt i
Olafström. Man kan inte i hans fall sä-
ga att han är skuffat någon förmögen-
het. När han senast fick han börja arbe-
ta vid ett delningsföretag här. Funnens

var det värdan life sensation, när det kom
svensk-amerikaner hit. Många av dem sköt
sitt mycket om sina upplevelser där
ifrån Amerika. Och så hade dessa klä-
der en speciell stil.

Antilda Lindkvist, Svensson från Sjöflebo
läste ut som 17-årig flicka. Det var
någon gång på 1880-talet. Hon hade
avställning som sjuvårig flicka och
gifte sig så småningom med en amerikansk
vetenskap. Hon hjälpte överföräldrar
och en 4-5 systor. Fadern reste dock
hem och dog där. Antilda Svensson var
mors bästa väninna.

En Arvid Jönsson kom hem i början
av 1930-talet. Han hade bröder, som också
så varit där och återvänt hem.

5 Mitt hem ligger i Farnbals Nalle. Far

ACC. N:R M. 16244:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

hette Sven Bengtsson och var född 1862. Han
ägde en liten gård med tillhörande skog-
mark. Han sålde gården 1912, men bodde
kvar där sedan. Han hette Siska Jönsson
och var ifrån Farabäl. Hon var född 1860.
Senare flyttade för och var till en mindre
stuga i Farabäl. Vi var sju systrar:
John 1890, Nils 1894, Jenny 1896, August 1898,
Welly 1901, Per 1904, Albert 1906.

Boningshuset var ett röttnälat envånings
tröhus med spåntak. Det rymde 4 vagn
och kök. Under tiden vi gick i skolan
hjälpste vi till hemma. Jag gick och bodde
vid 15 års ålder. Näst år tog jag plats
på en stor gård i Farabäl. Vi fick ibland
brev från vår morbror i Amerika. Där för-
bror blev aldrig. Det kom dock aldrig
pengar el. presenter ditifrån. Vi hade inget

föremål i hemmet, som hade någon anknytning till Amerika. I Skolan pratade aldrig om Livare om Amerika. Man fick dock ganska tidigt den uppfattningen, att det var lättare att ta sig från därute. Far och mor ville såklart, att deras barn skulle stanna här hemma.

Jag var 24 år, då jag reste. Det var de skräckliga tiderna här, vilket väl var den huvudsakliga anledningen till, att jag reste. I 10 år hade jag arbetat på jordbruk här hemma i Sverige. Efter 5 år hade jag sparat pengar, så att jag kunde gå på lantbruksskola i Östby. Jag var sedan ute som lantbruksskola och rättare på stora gårdar här i landet och vistades t.o.m. en tid på Själland som lantbruksskola under min vistelse där ordnade jag med vi-

ACC. N:R M. 16244:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

sum för en amerikareja. Jag fick biljett av
min kusin Bert Olsson Lönke, och samt-
digt skulle en garanti på 10000 dollar
skickas, att någon skulle ta hand om
mig Lönke. Jag lovade far och mor
att komma till bakka inom fem år, för
de var inte glada, när jag reste.

Jag reste från Gäleborg till New York
Här ingen lade blicken till i Oslo och i
Halifax. Den lilla "Drottning Helen" på
resan över träffade jag folk ifrån Lyck-
lult, som varit hemma på besök. Från
New York reste jag med emigrantbil till
Chicago. Därifrån reste jag vidare ut till
staden Hinsday i Nebraska. Min kusin la
de ord ut arbete åt mig på en farm, som
ägdes av en dansk. Det var stor arbets-
löshet i staden vid den tid punkten.

ACC. N:R M. 16244:9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

så där skul inget arbete att få. Jag
arbetade i 1½ år hos den. Där-
efter gick jag i skola en vinter i Thova.
Det var på ett dandit college, som ordna-
de särskilda kurser på 3 månader för
emigranter. Sedan arbetade jag hos min
kusin. Han ägde 240 acres jord, som vi
får skatte med hjälp av en traktor och
sex hästar. Jag arbetade tillfälligt hos
en granne till Beant i några månader och
hjälpte denne med majsplantering. De
dåliga tiderna därute var anledningen
till, att jag återvände hem. Det var
avg. efter fem års amerikavistelse. Sista
året därute tjänade jag 3500/mån.

Jag hade sparat 2000 kr, som jag
skickade hem och lånade till min
bror Algot. Han studerade i Lund och

beträffande pengar. Ytterligare 2500 kr hade jag
med mig hem. Jag hade tagit ut de
förelä med begärpapperen därute och tänkt
te återvända. Sedan gifte jag mig här
hemma och stannade kvar. Hela första
året här hemma i Sverige arbetade jag i
ett granitberg. År 1935 köpte jag sedan
gården här.

Talhet här hade nog lust att ta et
ter emigranternas sätt att klä sig. De
försökte nog gärna komma över ett plagg
av den som var kommit från Amerika.

Man kan nog knappast säga att någon
nyhet kom hit genom någon emigrant
Vad jag lärde mig därute inom jord
brukets område, var helt enkelt inte
dittämpligt på svenska förhållanden.
Vi satt alltid på jordbruksskolan

ACC. N:R M. 16244:11.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

lämde. I det klimat som rådde där, kunde man knappast göra annat.

Emigranterna hade nog lättare att bli öppnyheter - de var inte så traditionsbundna och hade fått en vidare syn på både politiska och religiösa ting.

Emigrationen har säkert haft verkning på bygden här. I synnerhet blev ekonomin uppljätst för många. Emigrationen förorsakade dock inga som helst krist på arbetsfalk.